

LIAUDIES BALSAS

Postapis

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,083

PENKTADIENIS, RUGPIŪCIO (AUGUST) 8, 1952, TORONTO, ONTARIO

METAI XXI

Dideli Humanistai Atsisako Remti Pasiūlymus dėl Žmonijos Apsaugos

ITALIJOJ STREIKUOJA ŪKIO TARNAUTOJAI

ROMA. — Italijoje sustreikavo du milijonai ūkio tarnautojų (bernių). Jie, tačiau, streikavo tik 24 valandas.

Jie, kaip ir kiti darbininkai, reikalauja daugiau algos.

Tikėtai Vienas Fašistas Pasirodė Prieš TS Ambasadorių Gromyko

LONDON. — Kada Tarybų Sąjungos naujas ambasadorius Gromyko, atskrido į Angliją, vienas fašistas "padedemonstravo" prieš jo pribuvimą. Jis rėkavo: "Keliauk namo, Gromyko."

Tas jam kainavo \$15.00. Teismas nubaudė jį už TS atstovo įžeidimą.

Nori Vyti Lauk J. V. Militarinę Misiją

TEHERANAS. — Irano parlamento nariai reikalauja iškraustyti iš tos šalies Amerikos militarinę misiją, kuri palaikius reakininkus. Vienas narys netgi reikalavo vyti laukan visą Amerikos atstovybę.

"Mums nereikalingos Amerikos misijos", sakė Moatamed Damavandi. "Jos mums tik galvos sopėjimą duoda. Reikalauju vyti jas laukan."

"Jos turi eit laukan", šaukė kitas.

"Nevien tik misijos, bet visi amerikiečiai turi nešdintis", sušuko šamas Ghana-Tabadi, žymiausio religinio vado dešinioji ranka.

Irano kariuomenėje irgi pasireiškias anti-amerikinis sentimentas.

Iraniečiai sako, Amerikos diplomatai rėmę reakcinį premjerą Qavam, kurio įsakymu pulti ir žudyti jo režimo priešai. Pagalios, pats Qavam turėjo nešdintis.

BERLYN. — Halle mieste teismas pasmerkė penkis vokiečius už šnipavimą. Jie dirbė Amerikos žvalgybos naudai.

TORONTO. — Čia įvykusiame tarptautiniame Raudonojo Kryžiaus suvažiavime pasirodė keistas dalykas. Atstovai tų šalių, kuriose daug kalbama apie humanistikumą, atsisakė remti pasiūlymus dėl žmonijos apsaugimo nuo žudynių ir kančių.

Kada tikėtai Tarybų Sąjungos, Kinijos ir kitų pažangių šalių atstovai pasiūlė priimti tarimus prieš naudojimą bakterijų ir atominių ginklų kare, jie arba atsisakė visai remti, arba išsiskinėjo ir bandė sušvelninti rezoliucijas taip, kad nebūtų aiškiai pasisakyta prieš tas baisenybes. Įdomiausia tas, kad visų tų prieštarautojų priešakyje pasirodė amerikiečių atstovybė.

Šiame suvažiavime paaiškėjo ir kitas įdomus dalykas. Amerikiečių atstovai sutiko, kad kiniečių kaltinimai būtų tyrinėjami, jei tas darbas bus pavestas Tarptautiniam Raudonojo Kryžiaus Komitetui, susidaranciam iš šveicarių. Bet kai tik kas įnešė, kad tyrinėjimą vestų koks kitas neutralus organas, tai amerikiečiai tuojaus atšalo.

Indijos atstovo pasiūlymas, kad Rytai ir Vakarai sudarytų atitinkamą komisiją kiniečių kaltinimams iširti, buvo sutiktas taip šaltai, kad jis negalėjo pasiekti reikiamo įvertinimo.

Kiniečiai ir kiti atstovai nepasitikė tam komitetui už tai, kad jis labai susikompromitavo laike praėjusio karo. Jo raporte apie nacių žmonių kankinimo ir žudymo kempes labai gražiai skamba. Jis, kaip atsimenat, ir Katyno žudynes tyrinėjo ir nacių teisino. Tik šis Komitetas ir buvo smarkiai kritikuojamas.

Šioj sueigoj aiškiai pasirodė, kad Raudonasis Kryžius yra taip pat pasidalinęs ideologiniai, kaip ir kitos tarptautinės organizacijos. Vakarų atstovai pasirodė gynėjais Vakarų politikos. Tas sudaro rimtą kliūtį jam vesti tikrai tarptautinį darbą.

LONDONAS. — Prekybos ministras skelbia, kad Anglija perkasi iš Lenkijos už \$1,526,000 vatos.

DERYBAS PERTRAUKĖ VISAI SAVAITEI

MUNSAN. — Abi pusės sutiko nutraukti derybas dėl paliaubų ant savaitės laiko.

Derybos, kaip atrodo, užsikirto tikėtai ant belaisvių klausimo. Amerikiečiai spūriasi prieš apsikeitimą belaisviais urmu. Girdi, jie nenorį siūsti tų, kurie gera valia nenori grįžti.

Konfiskuos Visą Qavamo Turtą

TEHRAN. — Irano parlamentas suteikia labai didelę galią premjerui Mosadeghui, kurs vėl bandys atsteigti šalies ekonomiją. Jis bus beveik diktatorius per 6 mėnesius.

Parlamentas taipgi pravedė įstatymą, pagal kurį bus konfiskuojamas kaž kur dingusio buvusio premjero Ahmedo Qavamo turtas, kurs sakoma siekias \$16,000,000.

Qavam buvo premjeru po to, kai Mosadeghas buvo pasitraukęs, bet masių pasipriešinimas privertė jį bėgti.

Protestuoja Prieš Sulaikymą Luckock

TORONTO. — Kanados moterys griežtai protestuoja prieš neįleidimą į Jungtines Valstijas Mrs. Rae Luckock, Kanados Moterų Kongreso prezidentės, kuri norėjo vykti į Jungtines Tautas ir dalyvauti ekonominės tarybos susirinkime.

Mrs. Luckock buvo anksčiau Kanados moterų atstovė Jungtinėse Tautose. Viskas buvo gerai. Bet dabar amerikiečiai neįsileidžia.

Ji būtų atstovavus 160,000,000 moterų po visą pasaulį ir perstačiusi tarybai moterų judėjimo nuomones.

Moterys iš visų Kanados vietų siunčia protestus Jungtinių Valstijų imigracijos autoritetams.

Simpsonas Jau Pusiau Amerikoniška Krautuvė

TORONTO. — Čikagiškė kompanija, Sears, Robuck Co. of Chicago, atpirko už \$30,000,000 pusę Simpsono kompanijos biznio. Taigi, Simpsonas nuo dabar bus pusiau amerikoniška krautuvė.

Toronto Board of Trade pripažįsta, kad Toronto biznesis yra plačiai kontroliuojamas užsieniečių. Daugiau negu kurio kito miesto. Štai keletas pavyzdžių:

Standard Oil kompanija, kuri vadinasi Imperial Oil of Canada, turi savo centrą Toronte. Ši kompanija baigia grobtis aliejų Saskatchewan-

Šaukiamas Atviras Mitingas Toronte

TORONTO. — Kanados Taikos Kongreso Toronto skyrius šaukia susirinkimą atvirame ore Queens Parke rugpiūčio 13 dieną vakare.

Šiame susirinkime išduos raportą Miss. Jennison, Kanados Taikos Kongreso sekretorė, neseniai grįžusi iš Kinijos, kur ji plačiai susipažino su liudininkais, kurie tvirtina, kad amerikiečiai naudoja bakterijas.

Ji turinti parsivežusi užrekorduotas amerikiečių lakūnų kalbas, kuriose jie prisipažįsta skleidę bakterijas, o prieš tai išėję specialius kursus.

Ji taipgi dalyvavo Berlyne, kur įvyko Pasaulinės Taikos Tarybos susirinkimas.

NEW ORLENS. — Keturių valstijų diksikratai — Louisiana, Mississippi, South Carolina ir Virginija — demokratų prezidentiniam kandidatom ir išeisį prieš juos.

Stevensonas jiems esąs per radikalus kandidatas.

PARYZIUS. — Britanijos vyriausybė sako sutinkanti leisti Sudano žmones balsuoti ar jie nori dėtis prie Egipto, bet Britanijos visi pareigūnai Sudane grąšina rezignavimu, jei tas bus padaryta, dėlto draudžiamas plebiscitas.

noj ir Alberto. General Electric, Goodyear Tire, Anaconda ir kitos didžiulės amerikiečių kompanijos, turi savo įmones čia ir iščiulpia daug dolerių. Amerikiečių firmos turi šimtus mažesnių užvedimų Toronte. Pavyzdžiui, Colgates, Corning Glass, Kodak, Parker Pen, National Biscuit, Underwood, Coca-Cola ir Wrigley chewing gum. Net pieninės vis labiau klimpsta į amerikiečių kompanijos Borden's rankas.

Sunku atskirti amerikiečių korporacijų įmones ar krautuves, kadangi jos turi priešakyje kanadiškus vardus "Canadian", "Dominion" ir tam lygius.

Neseniai susidarė grupė finansierių, kurie sudarė specialų fondą dėl investavimo Kanadoj. Tam fondui padeda kanados didieji finansieriai. Tad užkariavimas Kanados ekonominiai bus dar stipresnis.

Tarp kanadiečių eina plačios diskusijos šiuo klausimu. Vieni tvirtina, jų tarpe yra ir dešinieji CCF vadai, kad būtų geriau, jeigu amerikiečiai visai dominuotų Kanadą ekonominiai. Kiti, yra skirtingos nuomonės. Šių priešakyje randasi Darbo Progresyvė Partija. Ji nurodo, kad kanadiečiams reikia gintis nuo ekonominio pavergimo ir kovoti už nepriklausomybę.

Konciliacijų Taryba Spręs Gelžkeliečių Ginčą su Kompanijom

OTTAWA. — 125,000 gelžkeliečių ginčas arba derybos dėl algų pakėlimo 45 centais į valandą susidūrė su sunkumais. Atrodo, kad nebus prieta susitarimo.

Arthur MacNamara, darbo ministerio pavaduotojas, pranešė, kad bus paskirta konciliacijų taryba, kuriai bus pavesta sutaisyti gelžkeliečius ir kompanijas.

Derybos prasidėjo liepos 22 dieną ir tęsėsi iki šio laiko, bet nedavė teigiamų rezultatų.

TARYBŲ LIETUVOJ

Lietuvos pramonė ir žemės ūkis šiandieną

K. PIVORIŪNAS

Lietuvių tauta mini dvyliką metų nuo tos dienos, kai Lietuvoje buvo įvesta Tarybų valdžia. Dvylika metų tautos istorijoje yra labai trumpas laikotarpis, bet tie metai buvo istorinio posūkio Lietuvos darbo žmonių gyvenime metai.

Lenkijos šlėktų ir carizmo feodalinės spaudos šimtmeciai, baisieji lietuviškosios buržuazijos iš užsienio monopolijų viešpatavimo metai pastatė mažąją lietuvių tautą į atsilikusios kolonijos padėtį, kuri vedė į šalies nualinimą ekonominiu atžvilgiu, į gyventojų nusikurdinimą ir į tautos pražūtį.

Įvedus 1940 metų vasarą Lietuvoje Tarybų valdžią, prasidėjo tikras respublikos tautinis atgijimas, neregėtosios pramonės, žemės ūkio ir kultūros suklestėjimas.

Didžiojo Tėvynės karo metu Lietuvos liaudies ūkis smarkiai nukentėjo dėl hitlerinų okupantų antplūdžio. Buvusių žmonių, elektrikinų, daugybės miestų vietoje liko griuvusių krūvos ir apdegtų pastatų griaučiai.

Per pirmojo pokarinio penkmečio metus lietuvių tauta ne tik visiškai atkūrė prieš sugriautą respublikos liaudies ūkį, bet ir žymiai viršijo prieškarinio ekonomikos išsivystymo lygį. Didžiulį vaidmenį čia suvaidino visų tarybinių respublikų tautų broliškoji pagalba.

Pirma laiko įvykdžius pokarinio penkmečio (1946—1950 m. m.) planą, Lietuvos pramonės produkcija 87,5 procento prašoko 1940 metų lygį. 1951 metų bendrosios produkcijos gamybos planą respublika įvykdė 107,7 procento. Pramonės produkcijos lyginamasis svoris liaudies

ūkyje, 1945 metais sudarė 35 procentus, dabar siekia 56 procentus.

Sukurtos naujos pramonės šakos, kurių anksčiau Lietuvoje nebuvo. Pirmą kartą respublikoje gaminama metalo apdirbimo staklės, turbinos, dviračiai, elektros įrenginiai ir daug kas kita.

Šiuo metu respublikoje žymiai išplėsta vilninių ir lino audinių, avalynės, įvairių maisto pramonės produktų bei kitų dirbinių gamyba.

Didėjant pramonės gamybai, kartu didėja pramonėje dirbančių žmonių skaičius. Palyginti su 1940 metais, beveik trigubai padidėjo Lietuvos darbininkų klasė.

Lietuvos kaimas, stojęs į kolektyvinio ūkininkavimo kelią, pasiekė žymius laimėjimus žemės ūkio produktų gamybos srityje.

Vienas būdingų dabartinio Lietuvos kaimo reiškinijų yra tai, kad kolūkių laukuose panaudojama gausioji tarybinė žemės ūkio technika.

Respublikos traktorių parkas per pastaruosius ketverius metus 15 kartų padidėjo. Pernai respublikos mašinų - traktorių stotys atliko pustrėčio karto daugių darbų, negu 1950 metais. Sparčiais tempais auga kolūkių visuomeninis ūkis. Respublikos kolūkiai pereinamais metais 15,8 procento padidino grūdinių kultūrų plotus; žymiai padidėjo kviečių, linų ir cukrinių runkelių pasėliai.

Didelį žingsnį pirmyn nužengė kolūkių visuomeninė gyvulininkystė. 1951 metais galvijų skaičius kolūkinėse fermose padidėjo 62,5 procento, kiaulių skaičius — 67,2 procento, avių — 27,5 procento, paukščių — 71,6 procento.

Dideli laimėjimai yra pasiekti kaimo elektrifikavimo srityje. Valstybės visokeriopai remiami, kolūkiai statosi elektrines, ir jau daugelyje rajonų per kolūkių laukus nutįso elektros laidų linijos, kurios kolūkinei gamybai ir asmeniniam naudojimui patiekia pigios elektros energijos.

Tolimiausiose Lietuvos kaimo kampeliuose kunkuliuoja energijos ir kūrybinio darbo kupinas gyvenimas. Laukuose dirba traktoriai, šeštadienių vakarais kaimų klubuose yra demonstruojami filmai, vasaros atostogoms atvažiuoja vietinis jaunimas iš aukštųjų ir vidurinių respublikos mokyklų.

Drauge su visomis Tarybų Sąjungos tautomis lietuvių tauta kuria naują, laimingą gyvenimą.

Italai Prastai Žiūrį į Jungtinių Valst. Vyriausybę

ROMA. — Neįleidimas Amerikon Italijos rašytojo novelisto Alberto Moravia sukėlė didelį pasipiktinimą ir dar labiau sustiprino įsitikinimą, kad Jungtinės Valstijos nėra demokratija, kokia pretenduoja būti.

Valstybės departamentas ypatingai smerkiamas kaip netolerantiškas. Jis neleido net ir kataliko Britanijos rašytojo Amerikon tik dėlto, kad jis nėra reakcininkas.

NATO Armija Yra Daugiau Sapnas

FLORENCIJA. — Italijoje manoma, kad Atlanto Pakto armija yra daugiau sapnas, negu tikrovė, nes Vakarų Europa negalės sukurti kiek galingesnės armijos. Apsiginklavimas ir militarizmas daug atsieina, o žmonės ir taip pavargę nuo mokesčių.

MILIJONAS ATLANKĖ EVA PERON KARSTĄ

BUENOS AIRES. — Apskaitliuojama, jog jau milijonas argentiniečių atlanke prezidento žmonos Eva Peron karstą.

Kadangi velionė buvo karštai tikinti katalikė, jos karsto lankytojai jau sukakbėjo milijoną rožančių ir kitokių maldų. Reguliavimui minių net kariuomenės dalinys iškvieštas. Užsienio valstybių diplomatai ir dignitarai įleidžiami per kitas duris. Retas jų tepoteriauja.

Sako Amerika Nutrauks Paliaubų Derybas

MASKVA. — Armijos laikraštis "Raudonoji Žvaigždė" rašo, kad keli reiškiniai rodo, jog Amerikos armijos komanda ruošiasi nutraukti paliaubų derybas Korėjoje. Visiškas nepaisymas susikabėti, naujo karo žygiai ir kiti reiškiniai tai rodo.

Jauna Okupacija

N. TOKUMARA

reiviais, policininkas sulaiko trafiką, kad būtų laisvas kelias dėl tikrųjų Japonijos sostinės viešpačių.

Truputį toliau, linkui Jungtinių Valstijų ambasados, galima matyti skvadus amerikiečių su blėkiniais katiliukais ant galvų ir šautuvais ant pečių maršuojant pirmyn ir atgal gražiai išasfaltuotoj aikštėj. Tokie maršavimai yra įprastas dalykas Tokijo gatvėse; ekstra priminimas apie Amerikos ginklų galybę nepadarys žalos japonams, sako Jungtinių Valstijų komanda.

Dažnai organizuojami manevrai. Sirenos rėkia, ilgos kolumnos trokų pleška gatvėmis, skubėdamos į pajūrį. Tiek daug tankų ir trokų pravažiavo per laukus linkui Hiratsuka maudynių, kad jokia žolė nebeauga. Sritis japonams neprieinama.

Šventadieniais, kada keliai ypatingai pilni, Jungtinių Valstijų armijos helikopteriai labai dažnai pasirodo virš Tokijo. Jie sukaliuojasi nuolatos, kai kurie nusileidžia Imperatoriaus skvėre, tarp žmonių, vėl pakyla, vėl nusileidžia. Tas pakartojama daug kartų.

Jungtinių Valstijų imperi-

Tokijo laikraštis Asahi kiek laiko atgal skundėsi, kad Jakohama greitai virsta "užsieniniu miestu", kuriam japonai yra tiktai pigi darbo jėga. Okupacinės jėgos kontroliuoja jo dokus ir industrijas. Angliškai kalbama tiek pat, kaip ir japoniškai; užsieniečiai užėmė geriausius pastatus; pastatyta ištisi blokai mažų europiškų namelių dėl amerikiečių šeimynų, taipgi daug barakų dėl amerikiečių kareivių ir užlaikoma daug brotelijų dėl pastarųjų patogumo.

Jakohama nėra išimtis. Visai prie parlamento rūmų Tokijo mieste yra Jungtinių Valstijų armijos kempė: eilė po eilės žalių metalinių būdelių, aptvertų spygliuotomis vielomis ir saugomų kareivių. Kada tiktai pasirodo gatvėj didelis trokas su ka-

alistai niekad nesivaržo, juo labiau Japonijoje. Okupaciniai autoritetai tiesiog terorizuoja žmones. Amerikos kareiviai ir civiliai (žinoma, daugiausia kareiviai), kurie užpildo Tokijo svarbesnes gatves dieną ir naktį, tokie nemandagūs, kokie tik gali būti. Kada nevažiuoja rikšomis, Amerikos jūrininkai vėzojasi gatvėmis, užkabinėdami praevius. Bile kas gali tapti girtu amerikiečio auka. Amerikietis gali užgaulioti ar net užpuldinti japoną be baimės atsakyti užtai: japonų teismai neturi teisės ant jų.

Laikraščiai dažnai raportuoja apiplėšimus, žmogžudystes ir kitus JV ginkluotųjų jėgų nusizengimus. Amerikos jūrininkas atidarė ugnį ant Tokijo gatvės, vieną užmušdamas, o tris sunkiai sužeisdamas. Jakohamoje amerikietis kareivis ampušė ir apiplėšė taksi šoferį. Ir t.t. Štai keletas incidentų, kurie įvyko vieną dieną, vasario 24. Amerikietis įvažiavo džypą į būrį žmonių; vienas asmuo buvo užmuštas ir penki sužeisti. Kitas apiplėšė Kanda distrikte, Tokijo mieste. Trečias apiplėšė keletą krautuvių universiteto apylinkėj ir pabėgo su 17,000 jenų... Štai keletas bendrų skaitlinių paskelbtų spaudoj: bėgyje pirmų okupacijos metų buvo 30,000 amerikiečių nusizengimų Japonijoje.

Chuliganizmas nėra svarbiausias nusizengimas. Amerikiečiai, kurie veda karą Korėjoje, pavertė Japonijos salas militarine baze. Japonų saugumas jiems mažiausiai rūpi. Sausio 29 dieną sunkus amerikiečių bombieris sudužo ant vidurinės mokyklos Tokijo priemiestyje. Sausio 31, skrendanti tvirtovė, keltyje į Korėją bombarduoti, turėjo sugrižti dėl netvarkos motore ir numetė visas bombas tirštai apkyventoj apylinkėj centralinėje Japonijoje. Buvo nemažai nuostolių. Vasario 14 orlaivis sudužo Kaneko kaime, ir čia buvo užmuštų ir sužeistų.

Okupantai gyvena iš Japonijos žmonių. Pernai jų išlaikymas kainavo kraštui apie 100 milijonų jenų. San Francisco sutartis padėties nepagerino. Priešingai, ji uždėjo dar didesnę našta: 183,600 milijonų jenų į metus dėl užlaikymo amerikiečių jėgų ir apsiginklavimo.

Japonijos vyriausis portai ir prieplaukos yra amerikiečių rankose. Japonai verčiami dirbti statant jūrų ir oro bazes.

VANCOUVER, B. C.

Gegužinė

Sekmadienį, Rugs. (Aug.) 24 d.

1 valandą po pietų

Central Parke

(Burnaby — prie Kingsway)

Karšti šuniukai — Ledai — Gėrimai

Šoksitė Prie Geros Muzikos

KVIEČIAME VISUS

Rengia Lietuvių Literatūros Draugija

Lietuviška Valgykla

UNION GAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Iš kai žmonės romis. lentes riuos lyg okupant mės ir — Aė romis s mūsų k ačiū s Tie žvėr mūsų, kiek išž Žvalg ros pra tris šim gražino mantą. čius var būs dok aiskėjo pasitrat

Puoli priešui mi jam dinti til čių ir va nių žmė Sauje davo į d nublokė šą nuo riems g Daug metu prašyd didatai

Dang be pro lyg iš jėlis, b lėtai ir šakotu pamų l buvo p je posė Buvo t ristikos menda sirinku dovauj

Vyk eiles. Vien pinė iš tik grį peršlap kėjusia metais Part

Part

Part

Part

Part

Part

Part

Part

Part

Part

Tėvynės Karo Frontuose

J. MACIJAUSKAS

(Tąsa)

Iš kaimo varomi tarybiniai žmonės verkė džiaugsmo ašaromis. Jie plėšė nuo kaklų lenteles su numeriais, kuriuos lyg gyvuliams užkabino okupantai, mėtė jas ant žemės ir mindžiojo kojomis.

— Ačiū, vaikeliai! — ašaromis springdamos, dėkojo mūsų kariams moterys, — ačiū sakalėliai, išgelbėjot. Tie žvėrys visai tyčiojosi iš mūsų, šunų vietoje laikė. O kiek išžudė...

Žvalgai išgelbėjo nuo tikros pražūties daugiau kaip tris šimtus tarybinių žmonių, gražino jiems jų gyvulius ir mantą. Pas nukautus vokiečius varovus buvo rasti svarbūs dokumentai, iš kurių išaiškėjo hitlerininkų baterijų pasitraukimo kryptis.

Puolimo metu žvalgai lipo priešui ant kulnų, neduodami jam minuoti kelių, sprogdinti tiltų, deginti gyvenviečių ir varyti į katorgą tarybinių žmonių.

Saujelė žvalgų dažnai stovavo į durtvų kautynes, kad nublokštų skaitlingesnį priešą nuo svarbių objektų, kuriems grėsė susprogdinimas.

Daugelis žvalgų kautynių metu padavė pareiškimus, prašydami priimti juos kandidatais į VKP (b) narius.

Dangus buvo apsiniaukęs, be propešų. Visą rytą lijo lyg iš kibiro. Nors pūtė vėjelis, bet skliautas šviesėjo lėtai ir giedros nesimatė. Po šakotu klevu iš neperšlampamų kareiviškų apsiaustų buvo pastatyta palapinė. Joje posėdžiavo partinis biuras. Buvo tvarkomos charakteristikos, patvirtinamos rekomendacijos. Čia pat buvo susirinkusi ir drg. Petraičio vadovaujama partinė komisija.

Vyko priėmimas į partijos eiles.

Vienas paskui kitą į palapinę įžengdavo žvalgai, ką tik grįžę iš eilinio uždavinio, perslape, su šalmais, pasunkėjusiais apsiaustais ir automatais.

Partinio biuro ir partinės

komisijos nariai gerai pažino žvalgus. Kiekvienas šių žmonių, kuris sugrubusiais nuo ginklo ir kastuvo pirštais rašė pareiškimą, savo krauju įrodė ištikimybę partijai.

Žvalgai sujaudinti, jų balsai virpa, bet iš įpratimo atsakinėja trumpai, kariškai. Juos prašo papasakoti apie vakarykščią operaciją.

— Dar klausimų bus?

Nėra. Biuro nariai tyli. Jiems viskas aišku.

— Kokie bus pasiūlymai? — Pasiūlymas vienas: priimti į VKP (b) eiles!

Palapinės prietemoje pakyla rankos.

Drg. Petraičis tvirtai išspaudžia rankas žvalgams, o šie, išraudę, laimingi, atsmaukę šalms, šluosto srūvenantį nuo kaktos prakaitą.

Partinis biuras ir partinė komisija priėmė į partijos eiles žvalgus Černiauską, Fiodorovą, Svirskį. Iš partinės komisijos posėdžio jaunieji komunistai tiesiai ėjo į naują kovinę užduotį.

Partinio biuro ir partinės komisijos posėdžiai vykdavo beveik kasdien. Partinės komisijos sekretorius drg. Petraičis rengė posėdžius bet kuriomis sąlygomis. Dėl artilerijos antlėkių ne kartą jam teko kelis kartus kelti posėdį iš vienos vietos į kitą. Už nuolatinį partinių gretų stiprinimą jaunais komunistais jį mylėjo ne tik komunistai, bet ir visi junginio kariai.

Vien tik liepos mėn. kautynių metu į partiją buvo priimti 200 komjaunuolių, gauta 173 pareiškimai dėl priėmimo į VKP (b) narius ir 469 pareiškimai dėl priėmimo kandidatais į VKP (b) narius.

Tarybinės Armijos puolimas tęsėsi tris savaites. Hitlerininkai panaudojo daug tankų — "tigrų", "ferdinandų", "panterų", gausias aviacijos eskadriles. Tačiau pergalingojo puolimo sustabdė jie neįstengė. Drauge su kitais Tarybinės Armijos

junginiais palaužė hitlerininkų pasipriešinimą ties Oriolo - Kursko geležinkelio linija, lietuviškieji daliniai nužygiavo 120 kilometrų į vakarus. Nesulėtindami žygiavimo tempų, jie forsavo visą eilę upių, paėmė didelius vokiečių amunicijos sandėlius, sunkiasias ir lauko baterijas, minosvaidžius, kulkosvaidžius, sunaikino daug hitlerininkų karininkų ir kareivių.

Sėkmingi lietuviškųjų dalinių žygiai buvo atžymėti Tarybinio Informacijų Biuro pranešimuose. Už kautynes Kursko - Oriolo lanke mūsų kariams išreikštos Vyriausiojo Kariuomenės Vado draugo Stalino padėkos. 1,817 kareivių bei karininkų buvo apdovanoti ordinais ir medaliais.

Kovos prie Oriolo įeis į lietuvių tautos istoriją, kaip vienas šlovingiausių puslapių. Vienoje gretoje su kitų tarybinių tautų kariais, su broliškosios rusų tautos sunumais, didžiojo Stalino vadovaujami, lietuviai kariai kirtu priešui trauškinantį smūgį.

Draugas Stalinas pavadinio laikotarpį nuo 1942 metų lapkričio mėnesio iki 1943 metų lapkričio mėnesio pagrindinio persilaužimo metais Didžiojo Tėvynės karo eigoje. Tai buvo persilaužimo metai todėl, kad Tarybinei Armijai pavyko įvykdyti didelį vasaros puolimą, kuris privertė fašistinius grobikus skubiai palikti didelę teritoriją, kurią jie buvo užgrobę dar 1941-42 metais. Per tuos metus Tarybinei Armijai pavyko per palyginti trumpą laiką sunaikinti labiau prityrusius ir senus fašistinės kariuomenės kadrus.

Po didžiųjų mūsų daliniams buvo įteiktos kovinės vėliavos.

Glaudžiom gretom išsiriškioja Rutkausko dalies kovotojai ir vadai. Beveik visų karių krūtines puošia ordinai ir medaliai. Visų nuotaika džiugi.

— Įteikiu jums kovinę raudoną vėliavą, — sako dalinio vadas. — Garbingai neškite šią vėliavą ir neišleiskite jos iš savo rankų, kol mūsų žemėje bus bent vienas vokiškasis grobikas, kol priešas bus galutinai nugalėtas.

Priimdamas vėliavą Rutkauskas prisiekė:

— Mes visi, karininkai ir kareiviai, pasižadame negalėtingai triuškinoti vokiškuosius fašistinius grobikus, prisiekame išsaugoti nesuteptą Raudonąją kovos vėliavą!

Vėliava įteikiama dalies vėliavininkui vyresniajam leitenantui Kuzubui. Asistentais prie vėliavos stoja ge-

riausieji dalies žvalgai jefretorius Butkus ir kovotojas Svirskis. Jie iškilmingai neša vėliavą prie dešiniojo dalies sparno. Darnia rikiuote dalis pražygiuoja pro vadovybę, giedriame ore plevėsuoja tvirtai laikoma vėliava.

Vėliavos buvo įteiktos ir kitoms dalims.

Kada aš šiandieną prisimenu istorinius mūsų Oriolo Kursko kryptimis, kuriuos didvyriškai vykdė vienoje gretoje su kitais Tarybinės Armijos junginiais lietuviškasis junginys, prieš akis man iškyla kasdienis partinės organizacijos darbas, politinių darbuotojų, eilinių partijos narių ir partinio aktyvo be galo didis triušas, rengiant žmones didžiam mėginimui.

Tai toli gražu ne vien tik partiniai susirinkimai, pranešimai, paskaitos ir pasikalbėjimai, kuriuos visą laiką kovos sąlygomis ruošė komunistai. Prieš mano akis — eilinis komunistas, kuklus, drąsus, ištvermingas karys, su šautuvu ar automatu rankoje. Po sunkaus varginančio žygio išduobtais fronto keliais ar po žygio be jokių kelių, jis pirmas pasisiūlys į žvalgybą, kad žengtų dar dešimtį, penkioliką kilometrų be poilsio, nebudamas pavojaus, kad išvargę žmonės pasilsėtų valandą. Jis visuomet ten, kur sunkiausia, kur karys kiekvieną valandėlę gali būti prieš kulkos pakirstas — puolime, atakoje, durtvų kautynėse, sprogdinant tankus su granatų ryšuliu vienas prieš vieną. Jis pirmas įsiverš į priešų apkasą, pirmą prieš smūgį atrems savo krūtine, sužeistas — kol yra jėgų — neis iš mūsų lauko, sunkią atsitraukimo valandą — kare buvo ir tokių valandų! — jis trauksis paskutiniu, dengdamas draugus. Jis žus ir pasirengęs, jei galėtų, triskart žūti, kad išgelbėtų savo draugą, savo vadą, kad apgintų dalies vėliavą ir garbę.

Mūsų ugnyje, kada jo baigtis dar neišryškėjusi, kada prieš kulkos pakirstas žūsta vadas, ir priešas meta

vis didesnes jėgas, dažnai patrigirsta jo, eilinio komunisto, drąsus balsas: "Aš perimu vadovavimą. Už Tėvynę, už Staliną, pirmyn!"

Eilinis komunistas yra ir jaunesnysis vadas, dieną naktį besirūpinąs kariais, tausojās jų jėgas, saugojās jų gyvybes, auklėjās juos patvariais, bebaimiais kovotojais.

(Bus daugiau)

Padėkos Žodis

Sirdingai dėkoju visiems draugams ir draugėms torontiečiams už netikėtą atsilankymą mano 21 metų sukakties proga ir už apdovanojimą. Tiek daug draugų ir draugių — net 6 pilni automobiliai! Visa tai mane tiek paveikė, kad net nežinau kaip atsidėkoti.

Brangūs draugai ir draugės! Jūsų padaryta man staigmena pasiliks neišdildoma širdyje. Aš puikiai žinau, kad mano tėveliams irgi buvo nemažas netikėtumas ir malonumas. Aš iš širdies tarin, kad mano 21 metų sukaktuvų diena buvo linkmiausia diena mano gyvenime.

Aš nežinau, ar aš galėsiu atsilyginti jums, bet dėsiu visas pastangas kuom nors atsiteisti.

Taipgi sirdingai dėkoju visiems dalyviams iš Hamiltono ir montrealietei Jeny Džiaugytei už atsilankymą ir dovanas.

Dar sykį tariu visiems ir visoms širdingą ačiū.

Birutė Pampalas

Britanijoje "Socializmas" Panaikinamas

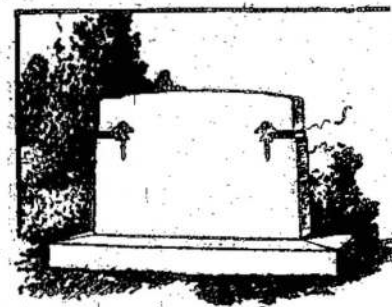
LONDON. — Buvusi darbiečių valdžia nacionalizavo plieno ir tūlas kitas pagrindines industrijas — išpirtinai. Trustams savininkams ir tas nepatiko.

Dabar torių valdžia nutarė "denacionalizuoti" plieno industriją. Atseit, pervesti tą industriją atgal jos savininkams, nepaisant kiek jau įmokėta už jos išpirtimą.

Tel.: Res. 526-134

Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE
TO
ORDER

Reasonable

M. C. Delande

927 Main St.

Winnipeg

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartamentus, Hotelius ar kitokius Biznius, mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą

Pardavimui turime didelį pasirinkimą

Prašome Kreiptis:

JOHN BARGAS

(Lietuvis)

Atstovauju

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St.

Tel. LO. 7152

Namų Adresas

213 KEELE ST.

Tel. LY. 8707

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

SMENIŠKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

NEPASIDALINA GROBIU

Dabar jau darosi aišku, kodėl eina "karas" tarp buvusių Lietuvos diplomatų ir VLIKO. Jų pačių spauda iškelia priežastį. To nesutikimo priežastimi yra pinigai, kurie buvo užšaldyti Jungtinėse Valstijose laike pasikeitimo tvarkos Lietuvoje, o vėliau atšaldyti ir pavesti ponui Žadeikiui, buvusiam Lietuvos atstovu Jungtinėse Valstijose.

"Diplomatai" nenori dasileisti, kad tais pinigais mistų ir VLIKO lyderiai. Veikiausiai fondas nėra toks didelis, kad ilgam užtektų. Prileisi prie jo daugiau — tuojau ištuštės.

Anksčiau, ar vėliau, tas fondas ištuštės. Tuomet tur būt pasibaigs ir "Lietuvos vadavimo" biznis. Tie ponai nėra tie žmonės, kurie dirbtų už dyką. Štai kaip apibūdina poetas Balys Rukša tokius "kovotojus" savo trumpame eilėraštyje:

"Mes vengėm plaukt kartu ir atitolt nuo kranto, Mes tik linkėjom draugams daug ištvėmės. O štai, sugrįžus jiems atgal, grįžimo šventę Taip drąsiai švenčiame su jais kartu ir mes.

"Kai vėl draugai įtėms naujas bures prieš vėją Ir plėš stiebų viršūnėmis skliautus dangaus, — Krante stovėsim bailūs (kaip anksčiau stovėję) Ir vengdami pažvelgti į tuos, kurie išplauks."

GYVENIMAS GREITAI EINA

Liaudies Balsas buvo sulaukytas tikrai dviem savaitėm, o kiek naujo pasaulyje įvyko per tą trumpą laiką? Tarp kitko, net vienas karalius išlėkė iš sosto. Sunku darosi ir Irano karaliui.

O kiek įvykių pergyveno žmonės, kurie išgyveno po šimtą metų? Reiktų daugelio metų, jei jie imtų pasakoti apie visus svarbesnius įvykius.

Liaudies Balsas artinasi prie 20 sukaktuvių. Bet ir per tuos 20 metų pasaulyje ir Kanadoje įvyko daug didelių įvykių. Liaudies Balsas laiku iškilo ir žlugo fašizmas ir nacizmas, bauriausieji liaudies priešai. Toj audroj, kuri sugriovė fašizmo tvirtovę, žlugo ir Lietuvos fašistinis režimas.

Regdamiesi minėti Liaudies Balsas 20 metų sukaktuves, galime prisiminti ir savo istoriją Kanadoje. Didžiama atvykusių po pirmojo pasaulinio karo esame išgyvenę po 20-25 metus Kanadoje ir pergyvenę daug įvykių.

Jubiliejinė Liaudies Balsas laida, kuri išeis apie pabai-gą metų, turėtų būti turtinga straipsniais iš pergyventų laikų, ypač iš Kanados lietuvių gyvenimo. Laikas jau dabar pradėti rengti medžiagą, rašyti atsiminimus.

VENGRŲ FAŠISTŲ DARBAI

Vengrų dipukų tarpe yra baurių žmonių. Jie nakties metų kaip plėšikai užpuolė vengrų laikraščio darbininkus vasarvietėj ir labai sumušė. Paskui jie norėjo užpulti piktiką (buvo atvykę keli autobusai mušeikų). Ten nepavykus, vėliau jie sudegino vengrų pašalpinės draugijos kempę, padarydami nuostolių už \$15,000.

Reikia pažymėti, kad tų chuliganų draugai, jei ne jie patys, apsisukę kalba apie "demokratiją", protestuoja prieš "genocidą" ir t.t. Jų draugai ukrainų tarpe kėsinosi išžudyti vaikus salėje, padėdami bombą ant lango.

Tokie elementai žemina visus dipukus aplamai. Ypač kada jų spauda dažnai atsineša su simpatija linkui tokių darbų, pagirdama "kovotojus prieš komunizmą".

Tokie užpuldinėjimai nesunaikins komunizmo, o dar labiau nelaimės simpatijos jų idėjoms. Demokratiška liaudis nenori nieko bendra turėti su tokiais smurtininkais ir padegėjais.

KAS NAUJO PASAULYJE

Įvykiai Egipte rodo, kokia baisi padėtis kai kuriose šalyse. Sunku net įsivaizduoti, kad taip gali būti.

Išvartytas karalius Farouk turįs pasidėjęs Anglijos, Amerikos ir kitų šalių bankuose arti 300 milijonų dolerių. Jis taipgi išsivežė su savimi milijonų vertės aukso ir kito kio turto.

12,000 Egipto žemvaldžių valdo du trečdalius dirbamos žemės. Likusis trečdalis priklauso 3,000,000 egiptiečių. O 15,000,000 likusių egiptiečių neturi nei pėdos žemės. Jeigu jie užsidirba bent \$20 per metus, tai jaučiasi laimingais.

Sakoma, kad karalius ir jo pavaldiniai buvo didžiausi sukčiai. To nebegalėję pakęsti tie, kurie žinojo apie tas suktybes.

Nauja valdžia panaikinus titulus, užvesianti tyrinėjimą suktybių. Bet ar tas panaikins tą baisią nelygybę? Egiptas turės eiti toliau, jei jis norės pasukti geresniu keliu.

Įdomūs įvykiai įvyko Irane, kurs pastaruoju laiku dažnai buvo minimas spaudoje.

Irane buvo pastatytas į premjero vietą amerikonių ir britų monopolistų draugas. Pastarieji pradėjo džiaugtis, kad jie atgaus aliejų. Bet žmonės irgi nesnaudė. Prasi-dėjo demonstracijos, reikalavimai pašalinti svetimšalių draugą.

Naujas premjeras bandė būti griežtas. Jis įsakė šaudyti demonstrantus, persekioti organizatorius ir t. t. Sakoma, kad jo įsakymu policija užmušė virš 500 žmonių, o daugiau sužeidė.

Bet jis turėjo pasišalinti. Liaudis laimėjo. Premjeru vėl Mosadeghas. Tas pats žmogus, kuris nacionalizavo aliejaus industriją.

Spauda įsėpėja ir karalių, kad jis nekištų pirštų kur nereikia. Sakoma, kad jo motina, brolis ir visa eilė kitų karaliaus artimų asmenų bus išsiųsta užsienin. Brolis kaltinamas dalyvavime užpuolimuose ant demonstrantų.

Įdomūs dalykai pasireiškia Didžiojoje Britanijoje. Jie gali padaryti nemažą įtaką Europos politikai.

Pirmoj vietoj, ponas Čiorčilas pranešė, kad Britanija priversta sulėtinti ginklavimąsi. Girdi, ji negali įgyvendinti planų, kuriuos išdirbo darbiečių valdžia. Taigi, įvyko kaip tik tas, ką Aneurin Bevan sakė, kada jis rezignavo iš ministerijos, protestuodamas prieš tą programą.

Antra, Britanijos Darbo

Partija nutarė viešai išstoti prieš Čiorčilo politiką, patikrinančią Britanijos tulką bile Europos šaliai, jeigu ji būtų užpulta.

Darbiečiai sako, kad jie priešingi stoti į karą, jei kas kitas bus užpultas.

Jie siūlysią pakeisti sutartį. Jie balsuosią prieš ratifikaciją. Girdi, nepritinka taip elgtis, kada dar yra galimybių vakarams susitarti su Tarybų Sąjunga.

Čia irgi yra užtvirtinimas Bevano linijos.

Pietų Korėjoj rezignavo keturi ministeriai. Jie buvo kaltinami pelnagrobystėj karo metu. Skandalas apima \$4,000,000.

Tai dar vienas įrodymas buržuazijos "patriotizmo". Milijonai žmonių kenčia, o kapitalistai iš to kraunasi milijonus pelno.

Pelnagrobiai pardavinėję farmeriams grūdus ir trąšas, atgabentus iš užsienio kaip pašalpą, imdami penkius sykius daugiau, negu kad jų kaina buvo.

Opozicionieriai kaltina ir prezidentą Rhee, kad jis leidžia bujoti tokiam dideliame plėšikavimui, kuomet farmeriai skęsta skurde.

Žymus britų pramonininkas lordas Boyd Orr uždavė didelį smūgį tiems, kurie sako, kad nebus galima pašalinti skurdą, kadangi žmonių skaičius auga daug greičiau, negu kad vystosi maisto šaltiniai.

Jis sako, kad galima pagaminti užtektinai maisto visiems žmonėms, kurie gyvena per bėgamuosius 150 metų, jeigu mokslas taip uoliai rūpintųsi žmonių mityba, kaip kad jis šiandien rūpinasi naikinimo priemonėmis.

Vienas Britanijos miestelis turėjo priminimą buvusio ar būsimo karo įvykius.

Pajūrinį miestelį Clacton ir apylinkinius kaimus apšaudė iš kulkosvaidžių du orlaiviai, kurie paspruko neatpažinti.

Atrastos kulkos rodo, kad tai ne britų gamybos.

Toj apylinkėj stovi amerikiečių oro jėgos. Ar tik neat-sirado tokių, kuriems nusibodo laukti ir užsimanė "pažaisiti".

Jungtinių Valstijų atstovybė pranešė, kad bus užvestas tyrinėjimas.

Išaiški, kodėl senatorius Taftas, turėjęs didžiumą pasisžadėjusių delegatų ir nacionalio komiteto narių savo pusėj, nebuvo nominuotas.

New York Daily Mirror sako, kad reikia \$20,000,000,

kad būtų nominuotu kandidatu į prezidentus. Taftas, matyti, neturėjo tų milijonų.

Nekurie konvencijos delegatai išsitarė, kad jiems buvo siūloma po \$3,000, jei jie sutiktų palaikyti Eisenhowerą. Vienam laikraštiniui buvo siūlomi skelbimų kontroktai dėl 10 laikraščių, jei jis palaikytų Eisenhowerą.

Kaip matote, Amerikos valdonu yra doleris.

Susikirtimas

TORONTO. — Toronto Daily Star įtalpino didelį City Hall paveikslą. Prie City Hall grupę dipukų su vėliavomis ir plakatais. Paaškinime sakoma, kad laike demonstracijos komunistai susikirto su antikomunistais. Demonstracija buvus su-rengta prieš Sovietų delegatus. Suprask, prieš delegatus, kurie atvyko į Tarptautinę Raudonojo Kryžiaus konvenciją.

Man važiuojant į Central Island teko matyti tą demonstraciją. Apie keletą šimtų (gal ir to nebuvo) demonstrantų, o aplink juos plėšikavimui, kuomet farmeriai rėkė apie Sibirą.

Sustojus gatvėkariui, keli dipukai dalino lapelius per atdarus langus. Mano bendrakeleivė panelė N., buvusi Lietuvoj mokytoja, sėdėjusi prie lango, neėmė lapelio.

Bežiūrint į tą mizerną demonstraciją, pamatėm kaip vieną apysenį žmogų jauni vyrai pradėjo daužyti kumštėmis. Kuomet jis parkrito, vienas per kitą grūdosi prie jo, pradėjo spardyti. Atrodė kaip kokie sadistai. Rodos tik dasigauti nori, kad įspirti iš eilės.

Tikrai tai šiurpulingas vaizdas buvo. Aš tylėjau. Mano bendrakeleivė skaudžiai aimanavo: "Kaip tai galima, kaip tai galima taip žvėriškai su žmogum elgtis". Gatvėkaris nuvežė mus toli nuo to žiauraus vaizdo, o ji vis man kartojo, lyg kad aš būčiau buvęs kaltinamas. Aš tylėjau. Pagaliau paklausiau: "Man neaišku, už ką tą žmogų taip užpuolė, kaip pasiūtę žvėrys."

"Matote, tas žmogus matytis norėjo išeiti iš to mitingo savo reikalais, o gal jam nepatiko tas kalbėtojas ir visas mitingas. Tiems demonstrantams matyti nepatiko, kad apleidžia jų mitingą, už tai ir pradėjo mušti žmogų".

Supraskit, kokia buvo didelė "komunistų invazija" prieš "ramius žmones", kurie susirinko pakelti "tiesos žodį", prieš "geležinę užholaidą".

Šią sa
įvyko di
aštuoni
išsilaisvi
mo lai
Lenkijos
didesnės
sukaktis
Progresy
kai neat
lių tėvy.
lenkai m
šios suk
niekino
Lenkijos
noruoda
gresą, k
socializm

Lietu
gali sv
Lenkija,
ką lietu
Pirmą k
tarpe lie
užsimez
santykis
drumska
niaus kr
mino so
grįžo Li
kams p
tuvos d
mo prop
Lietuvoj
nei vysk
kurie le
savo ba

Kol I
valdė b
ir smūr
vinizma
vo užte
Kol hiti
galioje,
smetoni
batlaizi
Lietuva
Lenkija
diška r
kontrol
Abi šal
toratu.
vilkų c
svetimų

Kol
bajorai
si ir pi
kaimyn
rainais,
jos san
mynais
žūs, r
ir su E
lika,
naujuo
jos rui
Nyssa.
perialis
Vokiet
hitlerin
grąsina
kijai,
Prie j
reakcin
kai, vir
kais.

Nese
tas Bo
reiskė:
nėra b
uitas i

KĄ KITI RAŠO

Lenkų Tautos Draugystė Su Lietuvų Tauta

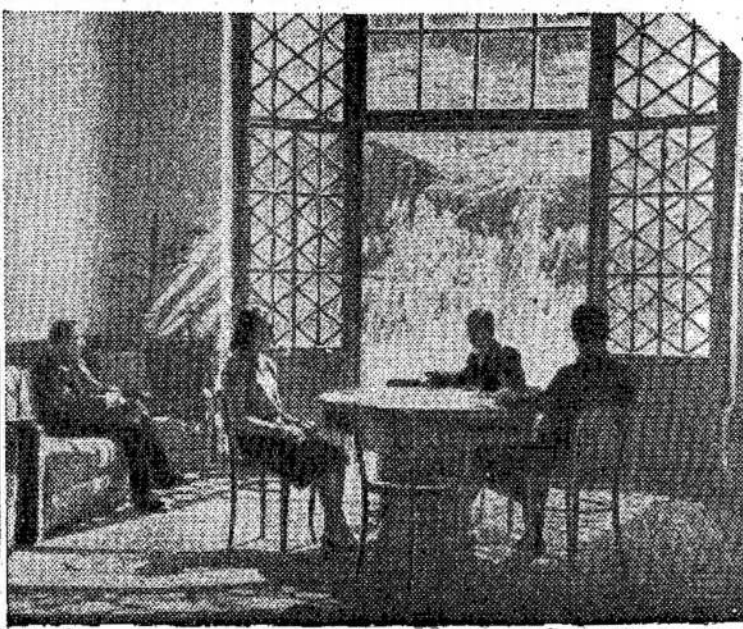
Šią savaitę visoj Lenkijoje įvyko didelės iškilės. Suėjo aštuoni metai nuo Lenkijos išsilaisvinimo, nuo įsisteigimo laisvos demokratinės Lenkijos. Ir užsieny, kur yra didesnės lenkų kolonijos, ši sukaktis tinkamai atžymėta. Progresyviai Amerikos lenkai neatsiliko nuo savo brolių tėvynėje. Tik reakciniai lenkai ne tik neprisidėjo prie šios sukakties minėjimo, bet niekino ir dergė liaudišką Lenkijos valdžią, bauriai ignoruodami milžinišką progresą, kurį Lenkija padarė socializmo kryptimi.

Lietuvių tauta nuoširdžiai gali sveikinti liaudiškąją Lenkiją, taikingą ir energiską lietuvių tautos kaimyną. Pirmą kartą, amžių bėgyje, tarpe lietuvių ir lenkų tautos užsimezgė tikrai draugiški santykiai. Tų santykių ne drumsčia joks ginčas. Ir Vilniaus kraštas ir senoji Gedimino sostinė visiems laikams grįžo Lietuvai. Visiems laikams pasibaigė pietinėj Lietuvos dalyj lietuvių lenkinimo propaganda. Nėr šiandien Lietuvoj nei lenkiškų bajorų, nei vyskupų von der Ropp, kurie lenkinė lietuvius per savo bažnytinį aparatą.

Kol Lenkiją ir Lietuvą valdė butuzazija, prievartai ir smurto gulo nesimatė. Šovinizmas ir neapykanta buvo užteršusi visą atmosferą. Kol hitlerinis režimas buvo galioje, pilsudskininkų ir smetonininkų valdžios lošė batlaizių rolę. Jei šiandien Lietuva nebūtų tarybinė, o Lenkija nebūtų patapus liaudiška respublika, abi šalys kontroliuotų anglosaksai. Abi šalys būtų po jų protektoratu. Abiejų šalių liaudis vilktų dvigubą jungą savų ir svetimųjų kapitalistų.

Kol Lenkiją valdė ponai, bajorai ir kapitalistai, ji ėdėsi ir piovėsi su visais savo kaimynais — lietuviais, ukrainais, bielorusais. Šiandien jos santykiai su visais kaimynais kuo gražiausi. Gražūs, normalūs jos santykiai ir su kytų Vokietijos respublika, kuri pilnai pripažįsta naujuosius pokarinius Lenkijos rubežius ties Odra ir Nyssa. Tiktai Amerikos imperialistų kurstomi Vakarų Vokietijos nacionalistai ir hitlerininkai kranksčia ir grąšina karu naujovinei Lenkijai, liaudiškai Lenkijai. Prie jų dedasi ir Amerikos reakciniai profašistiniai lenkai, virtę savo tautos išdavikais.

Neseniai Lenkijos prezidentas Boleslovas Bierutas pareiškė: Lenkija šiandien jau nėra biedniokų kraštas, užuot ir beginklis. Veltui nu-

Tarybų Sąjungos darbininkai, Čia matote keletą vienoj Arleidžia atostogas įvairiose menijos sanatorijoj, patogiai vasarvietėse ir sanatorijose.

IŠ KANADOS Į LIETUVĄ

Rašo Jonas Gvildys, 1951 m. Grįžęs į Tėvynę

Jums, esantiems Kanadoje, mano bičiuliams ir pažįstamiems, tur būt, nereikia aiškinti, kad apsispresti grįžti į Tėvynę, atsidūrusiems užsienyje lietuviams, ne taip jau lengva.

Ne iš karto ir aš priėmiau tokį sprendimą. Kelis metus gyvenau DP stovyklose Vakarų Vokietijoje, vėliau išvykau į Kanadą. Vakarų Vokietijoje ir Kanadoje girdėjau tas pačias kalbas apie grįžusiųjų persekiojimą Tėvynėje; klausiau įvairius plepalus ir buvau pilnas visokiausių abejonių. Pereitų metų rudenį nutariau kreiptis į tarybinį konsulatą Kanadoje ir sužinoti, kokios galimybės atvežtiems į Kanadą lietuviams grįžti į Tėvynę. Konsulate man paaiškino, kad kiekvienas Tarybų Sąjungos pilietis, atsidūręs karo metais užsienyje, turi teisę iš bet kurios valstybės grįžti į Tėvynę. Konsulatas suteikia norintiems grįžti visokeriopą paramą ir net apmoka kelionės išlaidas.

Būdamas konsulate, aš perskaičiau visą eilę Tarybų Lietuvos laikraščių, iš kurių sužinojau, kad grįžtantiems į

eis viltis tų, kurie rodo grobikiškus dantis. Hitlerinių palikonių ir jų imperialistinių valdonų apetitas nebus patenkintas. Praėjo ir niekados negrįs 1939 metų rugsėjis (kada hitlerininkai įsiveržė Lenkijon). Veltui savo planus daro visokie juodošiai, emigraciniai išmatos... Lenkijos darbo žmonės niekuomet neeis išveržti iš savo rankų valdžios.

Lenkija nori taikos. Taika yra vyriausias valdžios ir liaudies šūkis.

Boleslovas Bierutas pabrėžia: Priešingai imperialistų politikai, mūsų politika, politika socialistinių valstybių ant kiekvieno žingsnio gina taiką, laisvę ir valstybių suverenumą. — Vilnius.

Tėvynę netaikomos jokios represijos nei už išvykimą iš Lietuvos, nei už buvimą užsienyje, nei už negrįžimą karui pasibaigus.

Mintimis apie norą grįžti į Tėvynę pasidalinau su Kanadoje esančiais artimaisiais, tačiau dauguma jų atkalbinėjo mane. Bet noras grįžti į gimtąjį kraštą, pamatyti Kauną, susitikti su likusiais Lietuvoje tėvais buvo stipresnis. 1951 m. rugsėjo mėn. aš palikau Kanados krantus ir išplaukiau laivu į Stokholmą, ten persėdau į tarybinį laivą ir greit buvau Leningrade. Jau tarybiniam laive pažinau paprastus tarybinius žmones, stebėjau juos darbe ir poilsyje, jaučiau jų šiltą ir draugišką atsinešimą.

Į mane jie greičiausiai žiūrėjo kaip į pradėdantį sveikti žmogų, neseniai sirgusį sunkia liga. Kaip sveikiems kartais nepatogu kalbėti su ligoniais apie jo skausmus, taip niekas iš laivo įgulos nevargino ir manęs klausimais apie pergyvenimus užsienyje. Kalbėjome apie ateitį. Žaisdamas su manim šachmatais, laivo kapitonas pasakojo man apie didžiulius darbus, vykdomus prie Volgos ir Dniepro, kurių tikslas sujungti šias dvi upes, apie hidroelektrinių statybas, apie taikingą Tarybų Sąjungos darbo žmonių darbą.

Jūrininkai pasakojo man apie Leningradą ir Odesą, apie Ukrainą ir Gruziją. Nematant prabėgo laikas laive, ir štai aš stovėjau Leningrado uoste.

Vakare klausydamas Leningrado operoje "Faustą", lankydamas turtingiau sia mero muziejų pasaulyje Ermitažą, vaikščiodamas puošniomis miesto gatvėmis, stebėdamas leningradiečių gyvenimą, gailėjaisi praleistų užsienyje metų. Čia žmonės jau seniai užmiršo karą, kiekvienas dirba ir gyvena su šeima, o aš tik dabar grįžtu į normalų gyvenimą.

Pasidairius po Kanadą

Toronte įvyko Tarptautinė Raudonojo Kryžiaus Draugijų konvencija, kurioje dalyvavo ir socialistinių bei liaudies demokratijos šalių atstovai.

Didlapiai aprašė tiktai tuos įvykius, kurie buvo jiems naudingi, vyriausiai, ginčus konvencijoje. Bet buvo svarbių pasitarimų ir labai svarbių pasiūlymų.

Pavyzdžiui, Kinijos delegacija siūlė, kad Raudonasis Kryžius imtųsi pastangų padėti tiems kraštams, kur žmonės kenčia skurdą dėl sausrų ar kokių kitų priežasčių. Buvo siūlyta pasmerkti žiaurios karo pabūklus, ypač bakterijas; iširti kaltinimus, kad amerikiečiai pavartojo bakteriologines priemones Korėjoj ir Kinijoj.

Pažangių šalių atstovai smarkiai kritikavo Raudonojo Kryžiaus tarptautinį komitetą, kuris susideda iš šveicarų ir kurs pasižymėjo vienašališkumu.

Kanados Taikos Kongresas pranešė, kad jis siųs delegatus į Azijos - Pacifiko Taikos suvažiavimą ir Pasaulinį Taikos suvažiavimą. Pirmasis įvyks Pekine, o antrasis — Vienoje. Pasaulinis suvažiavimas įvyks gruodžio 5.

Kongreso sekretorė M. Jennison parvežė iš Kinijos užrekorduotas kalbas dviejų Amerikos lakūnų, kurie atvirai prisipažino skleidę bakterijas Korėjoj ir Kinijoj.

Iš Leningrado atvykau traukiniu į Kauną, ir nedrąsiai paspaudžiau buto skambutį, kuriame prieš daugelį metų gyveno mano tėvai.

Duris atidarė žmogus taip pažįstamas ir mylimas veido bruožais. Tai buvo motina, tėvas nebuvo dar grįžęs iš darbo.

Jau ilgiau kaip pusmetį gyvenu Kaune. Tėvai mano, kaip ir prieš karą, mokytoju. Mamytė dėsto septynmetėje mokykloje, tėvas — mokytojų seminarijoje. Aš nutariau tęsti mokslą ir dabar ruošiuos egzaminams į universitetą.

Kaunas liko karo beveik nepalietas. Mieste pastatyta visa eilė naujų pastatų. Neseniai atidaryta puiki, prabangiai įrengta geležinkelio stotis. Dabar vyksta plačios statybos rajone tarp Daukanto, Gorkio bei Maironio gatvių. Neužilgo šitame kvartale išaugs nauji daugiaaukščiai namai, naujos universalinės parduotuvės, bus įrengtos vaikams žaisti aikštelės. Statomuose namuose apsigyvens darbo žmonės — tie, kurie užsienyje gyvena tik miesto pakraščiuose.

Leitenantas Enoch išvardino asmenis, kurie davė lekcijas ir kurie dalyvavo lekcijose, taipgi ir datas, kada jie skleidė bakterijas.

CCF konvencija Reginoj, kuri įvyko liepos 19, priėmė visą eilę rezoliucijų, kuriose smerkiamas rengiamasis bakteriologiniam karui, o ypatingai bakterijų naudojimas; Yalu bombardavimas. Jos taipgi pasisako prieš pašėlusį ginklavimąsi, prieš intervencijas kitose šalyse.

Viena rezoliucija griežtai pasmerkia imperialistų pastangas neleisti žmonėms pasistatyti tokias valdžias, kokių jie nori.

Amerikiečių kompanija, Sears, Robuck Co. of Chicago, atpirko pusę Simpsono kompanijos interesų. Taigi, nuo dabar Simpsonas bus pusiau amerikoniškas biznis.

Sears, Robuck Co. yra galingas monopolis. Jo biznis siekia \$2,500,000,000. Jis turi krautuves įvairiose šalyse.

Sakoma, kad Torontas yra pilnas amerikiečių biznio užvedimų. Nei vienas miestas pasaulyje už Jungtinių Valstijų sienų nesąs tiek amerikoniškas (kas liečia biznį), kaip Torontas.

Kinijos nacionalistai atšaukė savo delegatus iš Raudonojo Kryžiaus konvencijos Toronte. Girdi, jie negali sėdėti šale liaudies respublikos delegatų.

Juokinga, jie vis dar išivaizduoja, kad jiems priklauso teisė atstovauti visą Kiniją.

Sukėlė triukšmą ir dipukų "delegatai". Jie irgi reikalavo pašalinti iš konvencijos "raudonuosius".

Daugiau ir daugiau kanadiečių pasisako prieš TSO atleidimą 6 muzikantų. Pastaruoju laiku prisidėjo ir Macleans žurnalas, skaitomas vienu iš dešiniųjų.

Muzikantai buvo atleisti, kaip jau buvo rašyta, už tai, kad amerikiečiai atsisako išleisti juos koncertuoti.

Mrs. R. Luckock, Kanados Moterų Kongreso lyderka, buvusi Ontarijos seimelio narė nuo CCF, taipgi buvo suilaikyta ant rubežiaus ir informuota, kad ji nepageidaujama Jungtinėse Valstijose.

Kanadietis

Paieškojimas

Paieškau gyvenimo draugės. Šeši metai gyvenu vienas. Kanadon atvykau 1928 metais. Turiu ūkį ir gyvulių. Vaikai gyvena iš savęs. Dėl platesnių informacijų rašykite: V. Zalyš, Lac du Bonnet, Manitoba.

Montrealo Žinios

Laimėjo Streiką

Didžiosios krautuvės, Dupuis Freres Ltd., apie 1,200 darbininkų, vadovybėje Catholic Syndicate unijos, po 13-kos savaičių streikavimo, pagaliau streiką laimėjo. Tai pirma didžioji - departamentinė - krautuvė Montreale darbininkų buvo priversta pasirašyti su unija sutartį.

Patarnautojams pagal sutartį, nustatyta 40 valandų darbo savaitė, laiką su puse mokėti už viršlaikio darbą ir pakelti algos nuo \$4 iki \$8 ir savaitę už praėjusį laiką, nuo kovo 5 d.

Indijonai Reikalauja Apsaugos

Prie pat Montrealo, už Sv. Lauryno upės randasi distriktas apgyventas grynai indijonais, vadinamas Caughnawaga. Liepos 27 d. indijonai susirinko į konferenciją, kurioje dalyvavo Šiaurės Amerikos Indijonų Brolijos vadovas, Andrew Paull. Vyriausias jų siekis, tai apsaugojimas nuo baltųjų greito važiavimo automobiliais per jų apylinkę. Reikia žinoti, kad indijonai neturi tokios apsaugos, kokią turi baltieji žmonės. Pavyzdžiui, jų ruožte nėra nustatyta ribų greitam važiavimui. Neturi jie ir policijos apsaugos. To pasekmė tik per paskutinius

du metus automobiliais buvo užmušti 6 žmonės ir daugybė sužeistų.

Jie kreipėsi prie valdžios, kad leistų jiems policiją laikyti, kurios išlaidas jie patys apsimokėtų. Taipgi priėmė ir kitas rezolucijas, pagal kurias bus vystomas judėjimas reikalavimui iš federalės valdžios dėl geresnės indijonų priežiūros.

Pakartas Granatos Meistras

Liepos 25 d., Bordeaux kalėjime buvo pakartas iš Kvebeko miesto laikrodininkas G. Ruest, kurs padėjo pagaminti laiko granatą Albertui Guay, nužudymui jo žmonos. Kaip žinia, trys metai atgal, granata buvo įdėta į orlaivį, kuriame ji sprogsi nužudė žmoną ir kitus 22 asmenis. Pats Guay buvo pakartas sausio 12 d. 1952.

Vagys Išbrovė Bažnyčion

Kuris laikas atgal, Eglise Christ Roi bažnyčios viduj lakerio raktai tapo pavogti. Kunigas Trottier, kad užsitikrinus, jog vagys negalėtų pasinaudoti pavogtu bakselio raktu, visų durių senus raktus išėmė ir pakeitė naujais. Tačiau po dviejų dienų nakties laiku vagys išlaužė priešakines bažnyčios duris ir įėję atsirakino bakselį, iš

kurio pasiėmė visus ten buvusius pinigus.

Uždarė ir Apvogė Lietuvį

Julius Rudziauskas, kuris užlaiko pool room'į ant St. Antoine gatvės, vieną sykį turėjo nesusipratimų su savo klientais. Matydamas, kad nieko gero neišeis, jis įėjo telefono būdelėn pašaukti policiją. Tuo tarpu D. McKenzie ir trys kiti jo sėbrai pagriebė būdelę nusuko duris į sieną ir prispaudę paliko jį "kalėjime", o vagiškai tuo sykiu pasivogė cigarečių išėjo. McKenzie bus teisiamas.

Susižeidė Lietuvis Jaunuolis

Verdunietis lietuvis jaunuolis Philippe Barzdenis turėjo nelaimę. Važiuodamas ant motorciklo susidaužė su sunkvežimiu, susižeidė kairiąją ranką, taipgi apsidraskė. Laimė, neperdaug sunkiai. Suteikus pirmąją medicinos pagalbą Verdun General ligoninėje, grįžo namo.

Apsivedė

Liepos 26 d. apsivedė Eugenija Danisevičiūtė su Albinu Niaura. Tarp daugelio kitų svečių, jaunamartės giminės, Jurgis Račys su šeima iš Toronto, dalyvavo vedybų pokilyje.

Taipgi prieš savaitę laiko Annie Pociūtė susituokė su F. Grigaliūnu.

Svečiai ir Svečiuose

Pas L. Kisielį, pas Skripkienę ir pas Zenienę lankėsi jų seserys iš Amerikos; taipgi V. Rasimavičiaus ir O. Virbylienės - Rimavičiūtės brolis lankėsi. E. Adomonytė - Žukauskienė buvo atsilankiusi pas tėvą, seserį bei brolius; pas Mikalauskus lankėsi giminės iš Amerikos ir buvusis montrealietis A. Lapinskas su šeima iš Toronto; Nakiėnės giminės iš Amerikos, o Požeros brolis iš Toronto; A. Smetonytė-Staniulienė su šeima aplankė tėvus.

A. Smitas, A. Šiliniėnė, A. Šiuplevičiėnė ir A. Makauskaitė išvažiavę svečiuotis Amerikon.

Pas A. Liokaitį lankėsi brolis Andrius iš Windsor, Ont., ir sesuo su šeima iš Toronto. Jonas Morkis su žmona iš Toronto lankėsi pas žmonos tėvus Smitus.

Be abejo, tokių svečiavimosi yra daugiau, bet jūsų korespondentas tik grįžęs iš atostogų tiek tegalėjo surinkti apie įvykius žinių.

Baigė Mokyklą su Pažymėjimu

Kvebeko provincijos protestonų auktesniausias mokyklas baigė 1,399 mokiniai. Iš jų 21 mokinys, geriausiai išlaikę egzaminus, skaitomi išimtis ir jiems duota vardas — pirmaeilėi mokiniai.

Smagu pažymėti, kad šių pimaelių mokinių eilėse randasi vienas lietuvis, baigęs aukštąją mokyklą, Raymondas Zenius, gavęs 899 pažymėjimus. Geriausio jam pasisekimo testis mokslą.

Mirė

Liepos 13 d. mirė Jonas Venskuskas, sulaukęs 50 metų amžiaus. Palkio nuliūdime žmoną Janę su sūneliu Donaldu. Taipgi du broliu ir dvi seseris. Vienas brolis daug pirmiau mirė, o sesuo (Vaitiekūnienė) pereitą žiemą Lietuvoje liko du broliai.

Velionis iš Lietuvos kilęs iš Kretingos apskr., Urbatų kaimo. Į Kanadą atvyko 1928 metais.

Turtingam Žmogžudžiui Kalėjimas — Atostogos

LITTLE ROCK, Ark., — Cia pradėtas oficialis tyrinėjimas kaip mirtin nuteistas žmogžudys gaudavo "atostogų" po 3 mėnesius ir daugiau atlankymui savo šeimos ir bičiulių laisvėje.

Preliminariuose apklausinėjimuose paaiškėjo, kad žmogžudys Tuck Bishop kiekvieną kartą už "atostogas" sumokėdavo po \$1,500 į gubernatoriaus Sid Math rinkiminės kampanijos fondą. Bishop nuteistas mirtin už nužudymą 4 žmonių, bet jis turįs gerus ryšius su politikieriais.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679
VERDUN, QUE.

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir buketai visokiems reikalams
CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696
6420 Iberville St.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pagerinam (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašomė

telefonuoti TRENmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

— Qar ž...
keikė, — at...
— Buvau...
joj (mane t...
tinėja, kad...
gyčiau), tai...
pradėjo kal...
mas esąs p...
kęs, kiekvi...
muo visokia...
tąs, bediev...
mus platiną...
sako, nesen...
pamokslu, s...
kius raštus...
nė vienas žn...
skaityti. Ši...
sakai, visiš...
ten tik apie...
po paliepi...
sako, iš kur...
kad radau p...
čiau. Papas...
nį. Vis tiek...
ti prieš val...
žmones...
ti jau buv...
policijos va...
nėms skait...
— Miela...
klausti! —...
ko siuvėjas...
davo, snaud...
mės, o dak

NAM

2520 F
Malia

Tel.: BE

Da

Turi s...
Darat...
Vytauto...
4351 J

PAROPI

PARDU...
SERNES

Nau...
Nau

Rašykite

JONAS BILIONAS

Pabėgėlis

(Tęsa)

— O ar žinot, kad tik neiš-
keikė, — atsiliepė Antanas.
— Buvau užvakar kleboni-
joj (mane tėvai tenai siun-
tinėja, kad proto daugiau į-
gyčiau), tai klebonas tyčia
pradėjo kalbėti, kad jauni-
mas esąs pasileidęs, ištvir-
kęs, kiekvienas, girdi, pie-
muo visokias knygeles skai-
taš, bedieviškus atsišauki-
mus platinąs. Šit, kaip dabar,
sako, neseniai atsitiko. Iš
pamokslu, sąko, iškeikė su to-
kius raštus ir rašytojus, kad
nė vienas žmogus nedrįstų jų
skaityti. Šitie atsišaukimai,
sakau, visiškai, ne bedieviški,
ten tik apie Vilniaus vysku-
po paliepiamą kalbama. O tu,
sako, iš kur žinai? Pasakiau,
kad radau pakelėjį perskai-
čiau. Papasakojau jam turi-
nį. Vis tiek, sako, negerai ei-
ti prieš valdžią ir siundyti
žmones... Bet, matyt, keik-
ti jau buvo gėda, todėl tik
policijos vardu gynė žmo-
nėms skaityti.
— Miela dabar pamokslas
klausyti! — linksmi sušu-
ko siuvėjas. — Seniau, bū-
davo, snaudė kur nors atsire-
męs, o dabar, kad pradės

apie visokius bedievius ir so-
cialistus varyti, pragaru už
lietuviškus raštus žmones
gąsdinti, iš karto atbundi ir
kunigo žodžiais pasistipri-
ni...
Ilgai dar taip kalbėjosi su-
siėje draugai. Gaigalas su
Antanu papasakojo, kas kur
dedas, o Jurgis nemaža su-
teikė žinių apie valsčiaus val-
dymą, kad buvo neišpasky-
ta tvarka ir visokios neteisy-
bės, kurias Jurgis, būdamas
ūkininkaičiu ir valsčiaus šim-
tininku, labai gerai žinojo.
Kai visa buvo papasakota,
Gaigalas davė sūmanymą iš-
leisti čia pat atsišaukimą,
kur būtų žmonėms nurodyta,
kaip reikalingi ir naudingi
lietuviški raštai, kam jie iš-
leidžiami, dėl ko juos kuni-
gai keikia ir pradeda išvien-
eiti su policija, dėl ko tokia
biauri valsčių tvarka ir t.t.
Visi sūmanymą priėmė su
didžiausiu džiaugsmu, nes tai
buvo pirmas mėginimas.
Hektografą ir rašalo Gaiga-
las jau buvo atsivežęs pra-
eitą kartą ir išmokęs Jurgį
su šližiuku, kaip jį vartoti.
Atsišaukimą trumpa, bet su-
prantama ir karštą sudarė

visi čia pat vietoj. Antanas
apsiėmė šiandien jį namie pa-
rašyti, o rytoj su Jurgiu, ku-
ris žinojo darbą, atspausiti
apie 500 lapelių. Nutarta bu-
vo išplatinti juos trečiadienį,
kai esti turgaus diena ir vi-
sais keliais suvažiuoja mies-
telin daug svieto.
Pagaliau draugai išsiskirs-
tė, ir Gaigalas, dar kartą
priminęs Antanui, kad neuž-
mirštų, kas tarp juodviejų
buvo kalbėta, nuvažiavo pas
savo brolių.

—
Buvo ankstyvas rudens
rytas, kai iš gražaus viensė-
džio kiemo vartų išėjo jaun-
nas vaikas ir pasisuko ant
vieškello, vedančio miesteli-
n. Tai buvo mūsų pažįsta-
mas Antanas. Apsivilkęs plo-
nu vasariniu čerkezėliu, grei-
tai jis ėjo keliu, nešdamas
vienoj rankoj mažą ryšėlį.

Rytas buvo šaltas ir ūka-
notas; aplink visur tylu ir
ramu; tik netoli beržynėj
karkė skraidydamos varnos.
Rodės, ir žmogus turėjo at-
jausti tokį prigimties ramu-
mą. Bet Antanas to neįjutė.
Prisižiūrėjęs arčiau, lengvai
galima buvo pasergėti, kad
gilumoj jo dvasios skrajojo
neramumas, kovojo jausmai
ir protas. Nors ėjo greitai,
bet tas dvasios neramumas
apimdavo kartais visą jo kū-
ną, kojos stingdavo ir sutū-
rėdavo vietoj jo žingsnį. Pats
nepasijusdamas, sustodavo,
atsigręžęs žiūrėjo į tą viensė-
dį, iš kurio išėjo, ir sunkiai
atsidusdavo.

— Šitai ko susilaukiau, —
mąstė jis, — bėgu slaptom iš
tėvo namų, kur užaugau, kur
savo kūdikystę praleidau, o
kur paskutiniu laiku mačiau
tik paniekinimą ir neapykan-
tą. Prisiėjo palikt savo drau-
gus, tarp kurių taip gerai
jaučiaus, ir darbas, prie ku-
rio taip buvau prisirišęs...
Visa reikia mesti ir bėgti...
Nuo tėvo. O kas toliau lau-
kia, ar grįšiu kada atgal?!

Atsiminė, kaip dar šiomis
dienomis su savo draugais
matės, kalbėjos ir juokavo;
kaip pas Jurgį juodu spaudė
atsišaukimus; kaip paskiau
per visą naktį visi susitarė
mėtė ir lipino juos visais ke-
liais, — ir kokį tai triukšmą
tarp žmonių ir policijos pa-
darė! Sunku bus tai užmirš-
ti, nors gera atsiminti...
Atsiveikindamas pasipasa-
kojo savo draugams, kad nu-
tarė slapta išėiti iš tėvo na-
mų ir važiuoti vėl aptiekon,
kadangi kito kelio nėra.
Draugai gailėjos, bet matė,
kad būti pas tėvą negalima.
Todėl patys patarė geriau iš-
važiuoti; tik prašė, kad pa-
būvęs kokį porą metų, būti-
nai sugrįžtų atgal savo kraš-
tan ir, apsigyvenęs kokioj
nors aptiekoj, iš naujo dar-
buotųsi tarp savųjų. Sugrau-
dintas jų linkėjimų, Antanas
būtinai žadėjo pargrįžti...

— Et, nepražūsiu, — tarė
balsiai, atsiminęs tai, Anta-
nas, — o Lietuvon vis tik su-
grįšiu!

Ir liūdną jo veidą nušvietė
tarsi koks ypatingas spindu-
lys; akys žibėjo drąsa ir pa-
sitikėjimu, ir jis jau tvirtes-
niais žingsniais vėl ėjo tolyn.
Ir juo tolyn ėjo, juo rames-
nis jautėsi. Gailėjo jis na-
mų ir tėvų, su kuriais taip
turėjo pasielgti, bet matė,
kad jis nekaltas; sugrįžti se-
niau buvusieji geri santykiai
su tėvu galėtų tik tuomet,
jeigu jis važiuotų seminari-
jon, o to padaryti jis jokių
būdų negalėjo. Tad tvirtais
žingsniais priėjo prie stoties
ir išvažiavo traukiniu, nors
liūdnas, bet jau daug rames-
nis, kaip buvo iš namų išėjęs.
Tiktai giliai, giliai išsivežė
nematomą rūpestį, kuris
graužė jo širdį...

Tą pačią dieną apie pietus
Antanas jau buvo pas Gaiga-
lą, kuris jau antrą dieną jo
laukė ir nerimastavo, many-
damas, kad Antanas neišdrįs
iš namų išėiti ir neatvažiuos.
Nors laukė Antano, bet pa-
matęs jį, Gaigalas pajuto sa-
vo dvasios gilumoj neramu-
mą, lyg tartum būtų buvęs
kuo prasikaltęs; ramino jį,
bet pats buvo susirūpinęs: jį
gąsdino Antano ateitis. Tik
kai Antanas tvirtu balsu pra-
dėjo apskinėti, kaip jie atsi-
šaukimus spaudė ir platino,
kaip jie su draugais persi-
skyrė ir iš tėvo namų išėjo,
Gaigalas nurimo ir manė:
toks vaikas, gal būt, nepra-
žus, neiškryps iš kelio.

— Kaip puiku būtų, kad
tu galėtum įstoti atgal gim-
nazijon ir ją pabaigtum! —
tarė Gaigalas. — Bet sunku!
Aš padėti negaliu, pats iš na-
mų nieko negaunu, esu išva-
rytas iš mokyklos ir dabar
vargiai galėsiu verstis, o čia
dar skolos, pažįstamų nėra;
tu gi vienas nieko nepadary-
si, — neturi iš ko.

— Tai, apie tai nėra ko ir
kalbėti, — atsakė Antanas,
— grįšiu atgal aptiekon. Tai
jau nutarta. Įstosiu ten pat,
kur buvau nuvažiavęs iš Kau-
no: vieta, be abejonės, bus.

— Žinoma, su aptieka ma-
žiau rūpesnio, — kalbėjo
Gaigalas, — iš karto gausi
vietą, nė pinigų, nieko nereik-
kia. Aš tiktai vieno bijausi:
išvažiavęs iš savo krašto,
pražūsi tu toj aptiekoj. Čia
taip esi reikalingas! Platinau
knygeles ir laikraščius, su-
sieidavai su jaunimu, visiems
patikdavai, su visais pasikal-
bėdavai. O juk tokių pas mus
taip mažai! O ten, tarp sveti-
mų ir mažai žinomų žmonių,
kuriems mūsų dvasios reika-
lai visiškai nerūpi, greitai vi-
sa ir visus užmirši...

— Niekuomet! — sušuko
Antanas, su užkaitusiu veidu
atsistojęs nuo vietos, — aš
tamstai prižadau būtinai po
dviejų trijų metų grįžti Lie-
tuvon ir, čia apsigyvenęs, vėl
darbuotis kaip lig šiolei.

— Gerai, gerai, — tarė
liūdnei šypsodamas Gaiga-
las, — prižadėjimų nereikia.
Geriau rašinėk man dažniau
apie save, ir aš rašinėsiu:
tuomet vis šioks toks ryšys

bus, tvirtiau ir ilgiau laiky-
sies, ne taip greit užmirši. O
dabar tuojau parašyk tėvui
laišką, ir aš parašysiu. Ne-
bijok, tėvas per policiją ne-
reikalaus, o jeigu ir norėtų,
nieko negautų. Dėl viso ko,
jeigu kas atsitiktų, tuojau
man pranešk; o per kalėdas
būsiu pas brolių, pats su tavo
tėvu pasikalbėsiu...

Ryto metą Gaigalas davė
Antanui kelerius marškinius
ir kelnes, apvilko jį savo jau
apnešiotu vatiniu, paskolino
kelionei pinigų ir palydėjo į
stotį. Kada traukinys žvieg-
damas ir pūkšdamas nuėjo,
Gaigalui pasidarė taip skau-
du ir graudu, kad pasiskubi-
no kuo greičiausiai išėiti gat-
vėn, kur, pats nepasijusda-
mas, nubraukė nuo veido iš-
sispaudusias iš akių ašaras.
Jį apėmė rūpesnis ir baimė.

— Kas to vaikinio laukia?
— mąstė jis eidamas. — Gal
nuo šios dienos jis jau pražū-
vęs savo kraštui, nebesugrįš?
Arba gal greitai apie viską
užmirš ir nieko nebeįnori ži-
noti? Ir nejaugi, pagaliau,
neateis laikas, kada ir nei-
nantieji seminarijon sūnus
turės vietą tėvų širdyse ir
prieglaudą jų namuose, o ge-
rus santykius su savaisiais
žmonėmis. O dabar kokia iš
jų nauda?!

Ir Gaigalui tai rodės, kad
Antanas negerai padarė, iš-
važiavęs svetur, tai matės,
kad kitokio kelio nebuvo.

— Kas gi to viso priežas-
tis? — tarė balsu, sustoda-
mas gatvėj, Gaigalas.

Bet jam niekas neatsakė,
tik jo mintys dar labiau pra-
dėjo raustis po galvą, norė-
damos atrasti tų visų liūd-
nų atsitikimų ir santykių
priežastį...

Patyręs apie visa, Antano
tėvas iš pradžių keikė sūnų,
keršijo nedovanosiąs, per po-
liciją išreikalavęs, bet grei-
tai nutilo, labiausiai patyręs,
kad Antanas gerai verčiasi.
Paskui pradėjo net pasakoti,
kad tai jis pats išleides savo
sūnų aptiekon, kad Antanas
tiek ir tiek imaš, o kai palik-
siąs pagelbininku, o paskui
provizorium, tai šit kiek im-
siąs! Paskutiniu tarpu Gai-
galo perkalbėtas, jis net žada
kitą sūnų leisti mokyti.

— Šitas tai iš tiesų bus ku-
nigu! — sako jis apie ant-
rąjį sūnų savo pažįstamiems
ir pačiam Gaigalui.

Antanas gyvena Maskvoj,
aptiekoj daug turi darbo, bet
rašinėja Gaigalui, nors juo
tolyn, vis retyn. Bet vis tik,
kai taps pagelbininku, žada
būtinai parvažiuoti apsigy-
ventų Lietuvoj.

Rusai Įsteigė Didelę Ligoninę Peipinge

PEIPING. — Čia šiomis
dienomis atidaryta didelė
moderniška ligoninė su vė-
liausio išradimo medikaliais
įrankiais.

Ligoninė atidaryta ir bus
išlaikoma Tarybų Sąjungos
piliiečių kaštais.

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanaukas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir
dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3.00 iki 4 v.
po piet. išskyrus šeštadienius ir
sekmadienius. Vakarais: tikrai
pirmadieniais ir ketvirtadieniais
nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gyduu įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays)
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Parduodam Namus

PARCPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOEI-
LIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GRO-
SERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES
IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame proferčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir
vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

Tarybininkai Pavėlavo Sukelti Reikiamą Sumą Dėl Namų Pirkimo

TORONTO. — Tarybininkų grupė buvo pasimojusi nupirkti lenkų salę ant Dundas ir Ossington gatvių kampo. Sako, kad yra užpirkimą padarę ir rankpinigių davę. Tačiau, dokumentų darymo terminas jau praėjo, o salės pona vis dar tebėra lenkai.

Ponai tarybininkai šaukia si pagalbą. Jie ragina žmones pirkti "šėrus". Bet tas jiems mažai gelbsti. Juk dokumentų darymo laikas jau praėjo — jis buvo nustatytas ant 1 d. rugpjūčio mėn., tad lenkai gali atsisakyti to-

liau laukti, ir įmokėtus pinigų pasilaikyti.

Kiek teko iš žmonių girdėti, tai jie nesiskubina su "šėru" pirkimu. Vieni sako, kad tame name gėrimų biznis nebus galima atidaryti, nes tas jau buvo bandoma guderėsi, bet nėra galima todėl, kad ant kito kampo yra bažnyčia; kiti sako, kad reikalingas didelis remontas atlikti pirma, negu tą salę bus galima bizniškai panaudoti. Tai iš kur atsiras pinigų tiems visiems dalykams?

Ponai tarybininkai, kurie tą namą perka, šių dalykų neaiškina žmonėms. Jie tik ragina pirkti "šėrus".

Apsižiūrėjimas dėl kiekvieno investavimo yra reikalingas. Neapsigalvoji ma s dažnai žmogui padaro daug žalos.

Torontietis

Mirė Dar Du Torontiečiai

TORONTO. — Praėjusį penktadienį palaidojom Joną Petraitį, kurs mirė išsirgęs metus laiko gerklės liga. Jis mirė sulaukęs 63 metų amžiaus. Paliko čia, Toronte, žmoną Agnes ir daugelį draugų ir draugių, o Lietuvoje — tris brolius ir seserį.

Veik tuo pačiu sykiu mirė Belickienė, kuri buvo skaudžiai sumušta automobilio nelaimėj. Ji išbuvo be sąmonės virš savaitės laiko ir mirė, sulaukusi virš 80 metų. Jos vyras mirė pernai.

Kiek man žinoma, paliko sūnus su šeima — Gaižauskų žentas.

Reporteris

Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĖ

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KL. 4989
Rezidenc. MIDWAY 9352

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop
Skubus ir Geras
Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas
640 Main St., Winnipeg

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išria
akių nervus, nuo kurių pa
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki
nius.
470 College W., Toronto
Telefonas: BA. 3924

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsys,
taipgi švieži kiaušiniai
pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

SYDNEY. — Australijos darbininkų unija atmetė reaktininkus ir vėlei išrinko komunistus unijos vadovybėn. Išrinko dar didesne dauguma balsų, negu pirmiaus.

Kitose unijose taipgi reaktininkams nesiseka.

Vienna. — Austrijoje pravaista eilė įstatymų, kurie yra labai panašūs į nacių buvusius įstatymus, tai jau ir Jungtinių Valstijų okupacijos pareigūnai protestuoja.

Bile viena keturių didžiųjų valstybių gali vetuoti naujus Austrijos įstatymus.

Elora Flower Shop

72 Lippincott St. RA. 5459
630 Queen St. W. PL. 4183

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms
ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4175

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras,
Zakietus, Skraistes ir
Kalnierių

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

ELEKTRININKAI - KONTRAKTORIAI

Webber Electric Co.

Pravedam vielas dėl elektrinių pečių ir kitų įtaisų
Patarimai bei apskaičiavimai veltui
Turime Lietuvių Elektrininką
BRONIŲ VENSŲ, Gyvenantį
1098 Dundas St. W. - Toronto - Tel. OL. 1276

ATLANTIC CITY BEDDING

& UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Alijejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

1. Šeimyninis Išvažiavimas

Viskas daroma, kad padaryti Darbininkų Festivalą pasilinksminimo diena dėl visos šeimynos gražioj piknikų vietoj prie Humber upės. Susitiks draugus, pasivažišinsit įvairiu maistu ir pailsėsit šviežiam ore.

2. Gera Programa

Festivalo programa susidės iš muzikos ir šokių, pritaikintų atviro oro sūeigai ir išreiškiančių darbininkų ratelių kultūrinius atsiekimus. Taipgi bus kontestai, jų tarpe rinkimas "Miss Toronto Labor".

3. Patriotinis Protestas

Ant galo, Darbininkų Festivalas bus išreiškimas tvirtoto Toronto darbo žmonių nusistatymo už Kanados nepriklausomybę nuo Jungtinių Valstijų dominacijos ir už taiką. Festivalas bus pareiškimas protesto prieš JV kapitalistų grobimą mūsų resursų ir reikalavimas, kad būtų vystomos kanadiškos industrijos.

Tad remkit festivalą, pirkit tikietus ir kitiems parduokit

Darbininkų Festivalas

Sekmadienį, Rugp. (Aug.) 10 Dieną

SCARLET ROAD PICNIC GROUNDS

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota

Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto